

Zákon ze dne 25. února 1920, čís. 144, o závodních a revírních radách při hornictví.

(Vyhlášen v částce XXXI. Sb. z. a n. dne 16. III. 1920.)

Č l á n e k I.

Ustanovení zákona ze dne 14. srpna 1896, č. 156 ř. z., o II. skupině báňských společenstev se zrušují a nahrazují se těmito pravidly:

§ 1.

Pro každý samostatný hornický závod mimo vysoké pece (§ 131 všeob. hor. zák.), který zaměstnává aspoň 20 dělníkův a trvá aspoň půl roku, ustaví se závodní rada.

§ 2.

Úkoly závodní rady jsou:

1. Spolupůsobiti při dozoru na udržování a provádění hornicko-policejních ustanovení zákonných neb úředních nařízení o ochraně dělnictva, hygieně provozu a na provádění pracovního řádu, jakož i účastniti se dotčených komisionelních řízení.
2. Podávati návrhy na zlepšení provozu.
3. Dohlédati na provádění a dodržování mzdových a platových smluv (§ 19, odst. 4.).
4. Spolupůsobiti při udržování kázně.
5. Sprostředkovati při stížnostech.
6. Spolupůsobiti při propouštění dělníků.
7. Spravovati nebo spolu spravovati dobročinná zařízení pro zaměstnance.
8. Nahlížeti do roční bilance, resp. účetní uzávěrky podniku.

§ 3.

Závodní rada nesmí zasahovati do administrace a provozu závodu samostatnými nařízeními.

§ 4.

Závodní rada má na závodech s 20 až 100 zaměstnanými 3 členy, za každých dalších 150 zaměstnaných až 1000 připadá další člen, při 1250 zaměstnaných má závodní rada 11, při 1500 — 12, při 2000 — 13, při 2500 — 14, při 3000 — 15, při 3500 — 16, při 4000 — 17 členů. Za každého člena zvolí se jeden náhradník. Zlomky nad polovinu rozpětí pro rozšíření závodní rady o 1 člena čítají se za plné číslo. Zřízenci závodů vysílají do 5tičlenné závodní rady jednoho zástupce a pak dále po zástupci na každých plných 5 členů. Závodní rada volí ze sebe většinou hlasů předsedu a jeho zástupce.

§ 5.

Členové závodní rady a jejich zástupci volí se přímou, tajnou volbou, a to na závodech s více než 100 zaměstnanců podle zásady poměrného zastoupení. Kde náleží zřízencům zastoupení v závodní radě podle § 4, děje se volba odděleně.

§ 6.

Aktivní volební právo mají všechny osoby, zaměstnané na závodě, bez rozdílu pohlaví, pokud v době vypsaní volby byly zaměstnány 3 měsíce na závodě, dosáhly úplna 18. roku a mají práva občanská.

Volitelní do závodní rady jsou, kdo byli zaměstnáni aspoň 6 měsíců na závodě a 3 roky při hornictví v revíru, dokončili 24. rok svého věku a nejsou vyloučeni z volebního práva do obcí. Při cizozemcích rozhoduje zásada reciprocity.

Odmítnouti volbu smí:

1. kdo dosáhl 60. roku,
2. byl v předešlém období členem závodní rady,
3. nemá tělesné schopnosti, aby vykonával tento úřad.

§ 7.

Příslušný revírní báňský úřad jmenuje k návrhu hornických organizací 3- až 5tičlennou volební komisi, která vypíše volbu závodní rady aspoň týden napřed vyhláškami v podniku a řídí volbu.

§ 8.

Volební komise učiní zápis o postupu volby; zvolení členové budí se do 8 dnův oznámení podnikateli nebo závodní správě, revírnímu báňskému úřadu, odborovým organizacím dělníkův a úředníkův a revírní radě (§ 16).

§ 9.

Do způsobu voleb a jejich výsledků možno si stěžovati během 3 dnů revírnímu báňskému úřadu, jenž rozhodne nejdéle v 8 dnech konečně o stížnosti.

§ 10.

Závodní rada volí se na dobu dvou let, žádají-li však dvě třetiny k volbě oprávněných písemně za její odstoupení, budiž revírním báňským úřadem ve 14 dnech od podání návrhu rozpuštěna a nová volba budiž současně vypísána. Jinak se končí funkce člena závodní rady:

- a) vystoupením ze zaměstnání na závodě;
- b) ztrátou volitelnosti (§ 6).

§ 11.

Členství v závodní radě jest funkcí čestnou. Členům přísluší pouze náhrada za nevyhnutelně ušlý výdělek. Držitel závodu nebo jeho zmocněnec nesmí dělníky a zřízence omezovati ani poškozovati při vykonávání volebního práva a v činnosti jejich jako členy závodní a revírní rady. Členové závodní a revírní rady mohou za svého úřadování býti propuštěni ze služby jen za souhlasu rozhodčího soudu; avšak tohoto souhlasu není třeba v těchto případech: Jestliže člen závodní nebo revírní rady byl pravoplatně odsouzen pro zločin, přečin nebo přestupek ze ziskuchtivosti nebo proti veřejné mravopoctnosti, dále jestli zle nakládal se svým zaměstnavatelem, jeho zástupcem anebo členem jeho rodiny, nebo se svým spoluzaměstnancem, zejména ohrožoval-li svobodu jeho přesvědčení, konečně urazil-li hrubě osoby posléz uvedené.

§ 12.

Závodní rada řídí se stanovami, na kterých se usnese revírní rada podle vzoru, vydaného ministerstvem veřejných prací.

§ 13.

Usnesení závodní rady děje se většinou hlasův a při rovnosti rozhoduje předseda. Závodní správa vykonává tato usnesení. Při sporech platí ustanovení § 19, odst. 1., bod 2.

§ 14.

Do závodní rady vysílá správa závodů jednoho technického a jednoho obchodního úředníka jako poradce. Kde nemají zřízení voleného zástupce, vysílají ze sebe aspoň jednoho z těchto poradců. Při společných poradách závodní rady a závodní správy předsedá závodní správce.

Závodní rada má právo, pozvat k poradám zástupce odborových organizací a znalce.

§ 15.

O všech jednáních učiní se v zasedání zápis, podepsaný zapisovatelem a předsedou. Opis zápisu dodá se závodní správě.

Závodní správa dá závodní radě k dispozici vhodnou kancelářskou místnost.

§ 16.

Závodní rady uzavřeného hornického okrsku zvolí si revírní radu, a to pro okres revírních hornických úřadů:

1. V Praze-Slaném se sídlem v Praze, 2. Plzni se sídlem v Plzni, 3. Kutné Hoře se sídlem v Trutnově, 4. Mostě-Teplicích, Chomůtvě se sídlem v Mostě, 5. Karlových Varech se sídlem v Karlových Varech, 6. Českých Budějovicích se sídlem v Českých Budějovicích, 7. Mor. Ostravě se sídlem v Moravské Ostravě, 8. Brně se sídlem v Brně. Revírní rada má do 10.000 zaměstnanců 10 členů, do 15.000 zaměstnanců 15 členů, do 20.000 zaměstnanců 20 členů, do 30.000 — 25 členů, do 40.000 — 30 členů, do 50.000 — 35 členů. Z tohoto počtu náleží jedna pětina zřízencům.

Okrsky a sídla revírních rad na Slovensku ustanoví ministr veřejných prací nařízením.

§ 17.

Revírní rada volí se na dobu dvou let podle zásad poměrného zastoupení. První volba vykoná se písemným hlasováním všech závodních rad revíru. Vykonati volbu máleží revírnímu báňskému úřadu jako u závodních rad (§ 7). O tom, jak vykonati další volbu revírní rady (písemně nebo v plenární schůzi všech závodních rad), rozhodne revírní rada sama. Revírní rada zvolí ze sebe předsedu a jeho zástupce.

§ 18.

Pasivní právo volební do revírních rad je stejné jako do závodních rad, avšak čtvrtina členů může náležeti nevoličům, a to zástupcům odborových organizací dělnických a zřízeneckých.

§ 19.

Úkolem revírní rady jest:

1. dáváti směrnice pro celý okres při provádění § 2;
2. rozhodovati spory mezi závodní správou a závodní radou (§ 13);
3. spolupůsobiti při vydání jednotného pracovního řádu pro celý revír; vydávati nebo měniti služební nebo pracovní řády je dovoleno jenom po souhlase revírní rady;
4. spolupůsobiti při uzavírání kolektivních mzdových a pracovních smluv, projednaných odborovými organizacemi, a bděti nad jejich dodržováním;
5. spolupůsobiti při sprostředkování práce;
6. spolupůsobiti při určení cen a rozdělování uhlí;

7. rozhodovati o použití podílu na čistém zisku, přikázaného revírní radě na všeobecně užitečné účely zaměstnanců (§ 12 zákona o účasti zaměstnanců při hornictví na správě dolův a jejich podílu na čistém zisku).

8. Aspoň jednou ročně podat zprávu o svém působení a finančním výsledku svého hospodaření.

Při revírní radě zřídí se jako zvláštní odbor rada zřízenců, jež má při počtu do 15.000 zaměstnanců 3 členy, při větším počtu 6 členů.

Tato rada vysílá do revírní rady členy, příslušející zřízencům podle § 16, a má tyto úkoly:

1. sprostředkovat při stížnostech zřízenců;
2. spolupůsobiti při propouštění zřízenců;
3. spravovati nebo spoluspravovati dobročinná zařízení pro zřízence;
4. spolupůsobiti při uzavírání kolektivních smluv zřízeneckých a bděti nad jejich dodržováním.

§ 20.

K úhradě výloh revírních a závodních rad a jiných zařízení, založených jimi, ustanoví revírní rady přírážky při hornickém provozu, jejichž výši stvrdí příslušné báňské hejtmanství.

Přirážky vybírají se srážkou ze mzdy nebo platu. Držitel dolu ručí za správné odvedení vybraných přírážek.

§ 21.

Revírní rada řídí se stanovami, na kterých se usnese podle vzoru, vydaného ministerstvem veřejných prací.

§ 22.

Revírní rady buďtež slyšeny jako poradní sbor při všech návrzích zákonů, týkajících se hornictví.

§ 23.

Movité a nemovité jmění a jiné právní požadavky, náležející zrušeným II. skupinám báňských společenstev, přecházejí po provedené likvidaci ve vlastnictví revírních rad.

§ 24.

Závodní rada se zruší:

1. klesne-li počet zaměstnanců závodu trvale pod 20;
2. přestane-li se závod provozovati.

§ 25.

Zruší-li se závodní rada zastavením závodu, přechází její jmění na revírní radu. Sloučí-li se závod s jiným v jeden celek, sloučí se jmění obou závodních rad.

§ 26.

Dozor na závodní a revírní rady mají revírní báňské úřady; závodní rada sdílí příslušenství svého závodu, kdežto revírní rada podléhá revírnímu báňskému úřadu, v jehož okrese má své sídlo. Revírní báňský úřad má právo zúčastniti se veškerého jednání svým zástupcem, vésti dozor na provádění zákonných ustanovení a na správné nakládání se jměním závodních a revírních rad. Usnesení, přičítící se zákonu, musí revírní báňský úřad zastaviti. Proti rozhodnutí revírních úřadů je možný rekurs k hornímu hejtmanství.

Článek II.

Ministr veřejných prací v porozumění s ministrem sociální péče, vnitra a obchodu vydá prováděcí nařízení k tomuto zákonu.

Článek III.

Zákon tento nabývá účinnosti v jednotlivých hornických okrscích, uvedených v § 16, a pro Slovensko dnem, který ustanoví nařízením ministr veřejných prací v dohodě se zúčastněnými ministry.

T. G. Masaryk v. r.

Tusar v. r.

Hampl v. r.

**Zákon ze dne 25. února 1920, čís. 145,
jímž se ustanovují hornické rozhodčí soudy.**

(Vyhlášen v částce XXXI. Sb. z. a n. dne 16. III. 1920.)

Ustanovení zákona ze dne 14. srpna 1896, č. 156 ř. z., o hornických společenstvech ve věcech rozhodčích soudů (§§ 29 až 31), se nahrazují těmito pravidly:

§ 1.

V sídlech revírních rad a to: v Praze, Plzni, Trutnově, Mostě, Karlových Varech, Českých Budějovicích, Mor. Ostravě a Brně zřizují se hornické rozhodčí soudy.

Výlohy za potřebné místnosti a kancelářské potřeby těchto soudů hradí stejným dílem revírní rady a majitelé dolů dotčeného okresu.

§ 2.

Do působnosti hornických rozhodčích soudů náleží rozhodovati s konečnou platností o odvolání z výroků:

- a) závodních rad ve mzdových a platových věcech, v disciplinárních stížnostních věcech, o propuštění (§ 2 zák. o závodních radách);
- b) revírních rad ve sporech mezi závodní správou a závodní radou (§ 19 cit. zák.).

§ 3.

Hornický rozhodčí soud je složen ze 3 zástupců podnikatelů, 3 zástupců zřízenců, 3 zástupců dělníků a předsedy. Jako stálý odborný poradce působí zástupce revírního báňského úřadu. Jednotlivé případy rozhodují paritní senáty, složené po třech přísedících z každého zúčastněného odboru. Sestaviti senát náleží předsedovi.

Přísedící navrhuje příslušné organisace a potvrzuje ministr veřejných prací, který jmenuje zástupce revírního báňského úřadu. Předsedu volí přísedící. Předsedou může býti jen soudce z obvodu, pro který jest rozhodčí soud zřízen.

Nebyla-li jeho volba jednomyslná, ustanoví se ministerstvem veřejných prací po dohodě s ministrem spravedlnosti, jemuž náleží v každém případě potvrditi volbu.

§ 4.

Pro členy rozhodčího soudu stanoví se potřebný počet náhradníků podle § 3; za člena zaneprázdněného, neb odpadlého z jiného důvodu, nastupuje náhradník z jeho skupiny.